

Západ, Karel Václav Rais

Nad horským krabatým koutem se vlnil akord hlaholících zvonů. Vylétal z bílé věže farního kostela, jenž z kopečka, kolem něhož se usadily skalské domy, domky i ustarané, skloněné baráčky, přehlíží celou kotlinu i boky okolních kopců. Tmavomodré lesy po temeni Železných hor, plachty polí, žlutnoucí louky podél řeky, její hladina barvy a lesku vyleštěné oceli, město Skalsko i střechy vesnic, vyhlédajících z úzkých zákoutí – vše bylo polito plnou září mdlého podzimního slunce. Jiskřic nesčíslnými, pronikavými hroty, chvělo se na vysoké, nádherně prokletuté obloze, všude čisté, hladké a modré jako čekanky.

Vzduch byl úplně jasný, vyfoukaný, všechny barvy pestrošatého podzimku svítily v něm svěžestí.

Celý ten kraj byl jako obraz právě domalovaný.

Na cestách a v polích kolem dokola nebylo človíčka, ticho bylo, ani vánek nezašuměl a nerozčechral zlatého listí topolů, nezaklátil roztrepenými suchými parkosy po mezích a stráních – jen ty zvony zněly a zněly ...

Hlahol jejich se rozléval na všechny strany, zapadal do lesů a za pláně, kde se skláněla obloha.

Řada průčelních oken veliké, jednopatrové farní budovy, stojící nedaleko za zdí skalského hřbitova, zářila odraženými paprsky slunečními.

Na hřbitově, kolem bílých stěn kostelních, mezi světlými pomníky kamennými a starými zkřivenými kříži, mezi kaštany zestrakatělými korun i mezi prořídlymi, ale posud svěže zelenými akáty temněly se hloučky lidí.

Před hlavními vraty chrámovými, dokořán otevřenými, plechové nástroje hudebníků zadržely slunečnem. Teskné hlasy žalmu Miserere mei Deus ostře proruly píseň zvonů a rozčeřily skupiny lidí, na hřbitově čekající.

Z chrámových dveří zvolna vycházel pohřební průvod: hoch s křížkem, spořádaná řada dětí, a již davy a davy; korouhve cechů, rozvlákněné světlé prapory, svítící hřebeny hasičských přilbic vynikaly z tmavého proudu lidstva, jež doprovázelo k hrobu skalského faráře.

Za proude, jenž se široce vyvalil z chrámových veřejí, byla prázdná přestávka, po níž se zabělely komže četných kněží. Šli po dvou, dle stáří; poslední dva byli v černých pluviálech. Jeden z nich byla vysoký, silný, s vypjatou, mírně prošedivělou hlavou, s brejlemi uprostřed nosu, druhý malinký, skrčený, takže mu těžký pluviál padal z týla a dolní zlatá obruba se ploužila po zemi. Hlavu měl skleslou a kvadrátek mu zapadal skoro k uším [...]

- I. Text zařadíte do literárního druhu a žánru, vše dokazujete na ukázkách
- II. Uvažte, o jakou literární formu a variantu jde. Opětne dokazujte na citacích částí textu
- III. Nacházejí se v ukázce tropy? Jaké? Pokuste se vysvětlit jejich funkci
- IV. Nacházejí se v ukázce figury? Jaké? Pokuste se vysvětlit jejich funkci

Použitá literatura:

RAIS, Karel, Václav. *Západ*. 8. vyd. Praha: Vyšehrad. 1976, s. 7–8.